# T088 TKL 6 (25) Thắng Tư Duy Phạm Thiên Sở Vấn Kinh Luận Q2

*Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)*

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 2

THAÉNG TÖ DUY
PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN
QUYEÅN 2

Laïi coù nghóa khaùc: Döïa vaøo boán loaïi coâng ñöùc chaâu baùu cuûa theá gian, gioáng nhö vaäy ñeå noùi veà phaùp baûo xuaát theá gian, neân bieát. Nhöõng gì goïi laø boán loaïi coâng ñöùc chaâu baùu cuûa theá gian? Sao goïi laø töông ñoái gioáng nhö? 1. Giaù trò quyù troïng to lôùn hôn heát. Nhö ngöôøi theá gian ñöôïc cuûa baùu kia thì coù theå phaùt sinh ra voâ löôïng taøi saûn quyù baùu. Cuõng nhö vaäy, ñöôïc phaùp quyù baùu xuaát theá gian cuûa Phaät, cho neân Boà-taùt coù khaû naêng sinh ra voâ löôïng caên thieän. 2. Töông öng vôùi phaùp toái thaéng. Nhö ngöôøi theá gian ñöôïc cuûa baùu kia, cho neân hoï coù khaû naêng chöõa laønh moïi chöùng beänh. Cuõng nhö vaäy, vì ñöôïc phaùp quyù baùu xuaát theá gian cuûa Phaät, cho neân Boà-taùt coù theå ñoaïn tröø taát caû chöùng beänh phieàn naõo, nhö thuoác vi dieäu kia. 3. Nhö yù. Nhö ngöôøi theá gian ñöôïc Theå ngoïc baùu Ma-ni Nhö yù kia, döïa vaøo ngoïc baùu ñoù, hoï caàn caàu ñieàu gì cuõng ñöôïc. Cuõng nhö vaäy, vì ñöôïc phaùp quyù baùu xuaát theá gian cuûa Phaät, cho neân Boà-taùt döïa vaøo phaùp, tö duy veà heát thaûy coâng ñöùc caên thieän ñaày ñuû. 4. Theå baùu. Nhö ngöôøi theá gian ñöôïc ngoïc baùu Ma-ni kia thì taâm caàn caàu ñieàu gì cuõng ñeàu coù ñöôïc khoâng cuøng taän. Cuõng nhö vaäy, vì vöôït leân treân taát caû moïi noãi khoå theá gian, Boà-taùt ñöôïc phaùp baûo xuaát theá gian cuûa Phaät, cho neân coù ñöôïc quaû baùo khoâng cuøng taän, coù theå vì chuùng sinh noùi phaùp quyù baùu khoâng soáng-khoâng cheát. Laïi coøn coù nghóa: Chuùng sinh ôû theá gian ñöôïc voâ löôïng cuûa quyù baùu. Coù cuûa baùu trong tay laø coù theå tuøy yù thaønh töïu voâ löôïng söï vieäc thuø thaéng. Cuõng nhö vaäy, ñöôïc phaùp baûo xuaát theá gian cuûa Ñaïi thöøa cho neân Boà-taùt coù theå tuøy yù thaønh töïu taát caû quaû baùo thuø thaéng, taát caû coâng ñöùc

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 2431

cuûa theá gian vaø xuaát theá gian. Nhö vaäy, ñöôïc voâ löôïng cuûa baùu, ñieàu trò caùc chöùng beänh.. Döïa vaøo caâu ñaàu ñeå giaûi thích caùc caâu khaùc, cho neân bieát. Caàu phaùp nhö vaäy, tuøy thuaän vieäc hoïc roäng nghe nhieàu, coù phöông tieän kheùo leùo, coù khaû naêng xa lìa caùc loãi. Vì vaäy theo thöù töï giaûng noùi töôùng cuûa phaùp kia, thoaùt khoûi toäi phaù huûy giôùi caám. Töùc laø nöông vaøo phaùp maø quaùn saùt nhö thaät, khoâng nhaän laáy-khoâng buoâng boû. Nöông vaøo khoâng sinh-khoâng dieät, khoâng ñi-khoâng ñeán. Nöông vaøo ñôøi vò lai khoâng coøn laøm ñieàu aùc. Nöông vaøo khaû naêng xa lìa taát caû nhöõng gì ñaõ nghi ngôø maø ñaït ñöôïc nhaãn voâ sinh, laø nhaãn noäi taâm, laøm cho caùc phaùp nhaãn vaéng laëng, quaùn saùt nhö thaät khoâng nhaän laáy-khoâng buoâng boû. Ñöôïc nhaãn khoâng dieät, laø quaùn saùt nhö thaät veà töï Theå cuûa toäi loãi laø do söï phaân bieät hö voïng, vì noù khoâng sinh-khoâng dieät-khoâng ñi-khoâng ñeán. Ñöôïc nhaãn nhaân duyeân, laø quaùn saùt nhaân duyeân xöa nay khoâng sinh vì thuoäc veà Theå taùnh khaùc. Quaùn saùt nhö thaät veà Theå bò oâ nhieãm do phaù huûy giôùi caám, cho neân lìa nguyeân nhaân phaùt sinh, trong ñôøi vò lai khoâng coøn laøm aùc nöõa. Chöùng ñöôïc nhaãn voâ truù laø taâm ñoåi khaùc laàn löôït naûy sinh söï aên naên. Quaùn saùt nhö thaät veà caên baûn cuûa caùc toäi ôû trong thaân, khoâng lìa nôi taâm, khoâng nhaän thaáy toäi loãi kia. Nhö vaäy laø khoâng nhaän thaáy taát caû toäi loãi, xa lìa taát caû nhöõng gì ñaõ nghi ngôø trong taâm, vì coù khaû naêng laøm tieâu maát söï hoái tieác cho neân vöôït ra khoûi toäi loãi. Nhö vaäy, caên baûn cuûa caùc loãi laø phaùp nhieãm hö voïng. Neáu muoán chaám döùt loãi thì caàn phaûi ñoaïn tuyeät goác loãi. Vì vaäy tieáp theo laø noùi ñeán vieäc ñoaïn tuyeät nguoàn goác cuûa loãi kia. Kheùo ñoaïn tröø caùc phieàn naõo, laø nöông vaøo ba ñôøi ñeå noùi, quaùn saùt chaân chaùnh laø nhö thaät chaùnh nieäm. Döïa vaøo hoaït ñoäng cuûa taø nieäm cho neân phieàn naõo khôûi leân. Do quaùn saùt chaân chaùnh nhö thaät cho neân khoâng nhaän laáy töï theå cuûa loãi kia, xa lìa caùc chöôùng ôû vò lai. Taêng tröôûng caùc phaùp tònh laø trong ñôøi vò lai seõ khoâng coøn laøm aùc, bôûi vì chí taâm khoâng laøm ñieàu aùc naøy, cho neân ñaït ñöôïc taâm thanh tònh. Ñöôïc söùc maïnh cuûa phaùp thieän, laø quaùn saùt caùc loãi cuûa phieàn naõo hö voïng, khoâng nhaän thaáy taát caû phieàn naõo trong quaù khöù, ñoù laø nhôø söùc maïnh cuûa phaùp tònh. ÔÛ rieâng moät mình xa lìa, laø ñaõ coù ñöôïc chuûng töû cuûa taâm vaéng laëng, yeân tónh.

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 2432

Nhö vaäy, theo thöù töï caên thieän taêng theâm tuøy thuaän khoâng sinh caûnh giôùi phieàn naõo, khoâng che giöõ caùc phieàn naõo, laø do söùc maïnh cuûa nhaân duyeân, cho neân phieàn naõo khoâng coøn khôûi leân trong ñôøi vò lai. Nhö vaäy, khuaát phuïc caùc phieàn naõo xong, Boà-taùt kheùo ñeán vôùi caùc ñaïi chuùng, vì vaäy theo thöù töï trính baøy veà töôùng cuûa phaùp kia. Kheùo ñeán vôùi caùc ñaïi chuùng, coù hai loaïi khaùc nhau: Döïa vaøo söï sai bieät veà ngöôøi, döïa vaøo söï sai bieät cuûa taâm. Döïa vaøo söï sai bieät veà ngöôøi, laø ñeán vôùi nhöõng ngöôøi

naøo? Ñeán ñoù ñeå laøm gì? Ñeán vì nghóa gì? Taïi sao laïi phaûi ñeán? Ñaây laø trình baøy veà nghóa naøo? Ngöôøi quyù giaù xuaát gia coù tueä nghe nhieàu hoïc roäng vì caàu phaùp, sinh taâm quyù troïng, ñi ñeán ngöôøi aáy maø khoâng tìm kieám loãi cuûa hoï. Ngöôøi naøy vì khoâng tìm kieám loãi laàm cuûa ngöôøi kia nhö vaäy, ñeán vôùi ngöôøi thaáp keùm xuaát gia, coù tueä nghe nhieàu hoïc roäng, vì muïc ñích caàu phaùp cho neân sinh taâm toân troïng, ñi ñeán ngöôøi vôùi taâm khoâng kieâu maïn nhö vaäy. Ñeán vôùi ngöôøi nôi A-lan-nhaõ laø ngöôøi khoâng coù tueä nghe nhieàu hoïc roäng, nhöng Boà-taùt khoâng coù taâm khinh thöôøng maø chæ mong caàu moät ít phaùp thieän, tôùi ñoù Boà-taùt khoâng töï ñeà cao mình. Nhö vaäy ngöôøi naøy khoâng töï ñeà cao mình, cho neân coù theå ñi ñeán choã oàn aøo naùo nhieät. Ngöôøi naøy ñeán vôùi ngöôøi coù tueä nghe nhieàu hoïc roäng, nhöng Boà-taùt vaãn khoâng khinh thöôøng hoï, vaãn khoâng ñeà cao mình laø ngöôøi hôn heát, sao laïi tôùi ñoù? Bôûi vì cho raèng thaân mình ñoái vôùi thaân ngöôøi khaùc, vì caàu mong caên thieän neân ñeán vôùi ngöôøi kia, khoâng vì thaân mình ñöôïc cung kính cuùng döôøng, ca ngôïi thanh danh. Ngöôøi naøy khoâng vì thaân mình ñöôïc cuùng döôøng cung kính, ca ngôïi thanh danh maø ñeán vôùi ngöôøi kia. Taâm nieäm khaùc nhau, laø bôûi vì nöông vaøo boán loaïi taâm thaønh töïu: 1. Taâm caàu phaùp thaønh töïu, laø thaáy phaùp thuø thaéng, gioáng nhö chaâu baùu, vì mong caàu phaùp ñoù cho neân ñeán vôùi ñaïi chuùng. 2. Taâm oai nghi thaønh töïu, laø côûi boû aùo muõ-giaøy deùp-oâ duø quyù baùu..., theå hieän oai nghi nhu hoøa tuøy thuaän maø ñeán vôùi ñaïi chuùng. 3. Taâm mong caàu nghóa toái thöôïng cuûa caên thieän thaønh töïu laø duø ñöôïc phaùp voâ thöôïng nhöng khoâng cho laø ñuû, laïi mong caàu phaùp thuø thaéng trong phaùp thuø thaéng, vì phaùp thí cho neân ñeán vôùi ñaïi chuùng. 4. Taâm baûn nguyeän thaønh töïu laø khoâng mong caàu thaân mình ñöôïc cuùng döôøng cung kính, toân xöng ca ngôïi, maø vì lôïi mình, lôïi ngöôøi, cho neân ñeán vôùi ñaïi chuùng. Nhö vaäy, ñeán vôùi caùc ñaïi chuùng caàn phaûi thöïc haønh phaùp thí. Vì vaäy, theo thöù töï noùi veà töôùng cuûa phaùp ñoù. Kheùo môû baøy phaùp thí, duøng phaùp gì ñeå noùi? Duøng nghóa gì ñeå



noùi? Nöông vaøo söï vieäc gì ñeå noùi? Noùi theá naøo? Voán laø döïa vaøo söï vieäc aáy maø noùi. Duøng phaùp naøo ñeå noùi laø duøng phaùp ñeå nhieáp thuû phaùp. Nhö ñöôïc Tueä veà nghe ñeå giaûng noùi phaùp nhö vaäy. Duøng nghóa gì ñeå noùi laø hieåu ñöôïc nghóa cho neân töï laäp theä nguyeän xong, cuoái cuøng trong taâm mình tö duy maø giaûng giaûi cho ngöôøi khaùc. Nöông vaøo söï vieäc naøo ñeå noùi, laø laøm ñieàu vi dieäu, laøm söï vieäc taøi ñöùc. Nhö phaùp ñaõ noùi, laøm vieäc nhö, duøng caùc ngoân ngöõ giaûi thích khoâng giaû doái. Noùi phaùp theá naøo? Laø chæ roõ phaùp nhieãm-tònh. Chæ roõ theo thöù töï töôùng cuûa hai phaùp vôùi hai ñeá. Nhö vaäy giaûng noùi phaùp cho ngöôøi khaùc giuùp hoï naûy sinh caên thieän, töï mình taêng tröôûng naêng löïc kieân coá cuûa nhaân. Vì vaäy theo thöù töï giaûng noùi veà töôùng cuûa phaùp kia, tröôùc heát laø coù ñöôïc naêng löïc cuûa nhaân, khoâng laøm maát caên thieän. Nöông vaøo boán phaùp ñeå noùi. 1. Giaùo hoùa chuùng sinh. 2. Coù theå nhaãn chòu caùc khoå. 3. Xa lìa taø kieán. 4. Tu haønh taát

caû caên thieän coâng ñöùc. Nöông vaøo naêng löïc kieân coá cuûa nhaân maø noùi. Ai sai laàm thieáu soùt, khoâng thaáy loãi cuûa hoï, laø khoâng thaáy loãi cuûa ngöôøi khaùc maø coøn phoøng hoä loãi nôi thaân mình. Giaùo hoùa ñöôïc keû loãi laàm laø nhôø söùc maïnh kieân coá cuûa caùc nhaân, ñôøi ñôøi kieáp kieáp thöôøng coù khaû naêng giaùo hoùa taát caû chuùng sinh, laø nhôø nöông vaøo naêng löïc cuûa nhaân taêng tröôûng vöõng chaéc hieän tieàn. Vôùi naêng löïc cuûa nhaân vöõng chaéc nhö vaäy, seõ giaùo hoùa chuùng sinh trong ñôøi vò lai moät caùch kieân coá, lôùn maïnh theâm maø ñöôïc thaønh töïu. Ñaây goïi laø dieäu löïc cuûa nhaân maø Boà-taùt ñaõ ñöôïc töø tröôùc cho neân khoâng laøm maát caên thieän. Ñoái vôùi ngöôøi giaän döõ, Boà-taùt thöôøng tu taäp taâm Töø, laø öa tu taäp taâm Ñaïi Töø, bôûi vì coù khaû naêng nhaãn nhuïc ñoái vôùi söï giaän döõ cuûa ngöôøi kia. Chuùng sinh gaây khoå naõo, Boà-taùt coù khaû naêng chòu ñöïng moïi khoå ñau. Vôùi naêng löïc cuûa nhaân kieân coá cho neân ñôøi ñôøi, kieáp kieáp Boà-taùt öa tu taäp Ñaïi Töø, thöôøng xuyeân coù khaû naêng chòu ñöïng söï saân giaän. Chuùng sinh noåi giaän gaây khoå naõo, nhöng vôùi naêng löïc cuûa nhaân taêng tröôûng, kieân coá hieän tieàn, Boà-taùt nöông vaøo ñoù, nöông vaøo naêng löïc cuûa nhaân kieân coá nhö vaäy cho neân coù theå chòu ñöïng moïi noãi khoå trong ñôøi vò lai. Nhôø söùc taêng tröôûng kieân coá maø ñöôïc thaønh töïu. Ñaây goïi laø Boà-taùt coù



ñöôïc dieäu löïc cuûa nhaân töø tröôùc cho neân khoâng laøm maát caên thieän. Thöôøng noùi nhaân duyeân cuûa caùc phaùp, laø chæ roõ cho keû khaùc veà nhaân khoâng ñieân ñaûo trong caùc phaùp, chæ roõ söùc maïnh cuûa nhaân ñaït quaû baèng caùch rôøi taø kieán maø öa chuoäng chaùnh kieán. Vôùi söùc cuûa nhaân kieân coá, cho neân ñôøi ñôøi, kieáp kieáp ôû trong caùc phaùp, vì ngöôøi khaùc chæ roõ nhaân khoâng ñieân ñaûo. Dieäu löïc cuûa nhaân ñaït quaû, laø lìa boû taø kieán öa thích chaùnh kieán. Söùc cuûa nhaân taêng tröôûng kieân coá hieän tieàn. Boà-taùt nöông vaøo söùc cuûa nhaân kieân coá ñoù cho neân thaân mình trong ñôøi vò lai öa chuoäng chaùnh kieán, khoâng thích taø kieán, vôùi söùc kieân coá taêng tröôûng maø ñöôïc thaønh töïu. Ñaây goïi laø Boà-taùt coù ñöôïc dieäu löïc cuûa nhaân töø tröôùc cho neân khoâng laøm maát caên thieän. Thöôøng nhôù nghó Boà-ñeà laø khoâng töø boû nguyeän löïc cuûa taâm Boà-ñeà, thöôøng xuyeân khoâng rôøi boû taâm Boà-ñeà, tu haønh taát caû caên thieän coâng ñöùc. Thaáy taâm cuûa Ñaïi Boà-taùt vôùi nguyeän löïc kieân coá cho neân Boà-taùt ñôøi ñôøi, kieáp kieáp thöôøng tu taäp taát caû coâng ñöùc thieän caên, söùc maïnh cuûa nhaân ñöôïc taêng tröôûng kieân coá hieän tieàn. Nöông vaøo söùc cuûa nhaân kieân coá ñoù, Boà-taùt tu haønh taát caû coâng ñöùc caên thieän trong ñôøi vò lai, cho neân söï kieân coá taêng tröôûng ñeàu ñöôïc thaønh töïu. Ñaây goïi laø ñaày ñuû ñöôïc naêng löïc cuûa nhaân töø tröôùc cho neân khoâng laøm maát caên thieän. Nhö vaäy bôûi vì coù naêng löïc cuûa nhaân töø tröôùc, duø chöa coù ngöôøi giaûng noùi haïnh Ba-la-maät, nhöng Boà-taùt vaãn coù phöông tieän thöïc haønh Ba-la-maät. Vì vaäy tieáp theo laø noùi ñeán söï vieäc khoâng do ngöôøi khaùc daïy baûo maø coù khaû naêng töï thöïc haønh phaùp haïnh Ba-la-maät. Duøng boá thí laøm ngöôøi daãn ñöôøng, boá thí ôû trong Ba-la-maät laø

ñöùng ñaàu, mình tu haønh tröôùc môùi daïy ngöôøi khaùc, giuùp hoï böôùc vaøo tu haønh. Tu haønh boá thí nhö vaäy cho neân Boà-taùt thaønh töïu haïnh boá thí trong ñôøi vò lai, töø kieáp soáng naøy ñeán kieáp soáng khaùc, ñôøi ñôøi khoâng do ngöôøi khaùc daïy baûo maø Boà-taùt vaãn coù khaû naêng thöïc haønh Boá thí Ba-la-maät. Khoâng noùi toäi phaù boû giôùi caám cuûa ngöôøi khaùc, laø chæ roõ khoâng thaáy loãi laàm cuûa ngöôøi khaùc, Boà-taùt kheùo truù vaøo trì giôùi. Do kheùo truù vaøo giôùi caám nhö vaäy, cho neân khoâng laøm maát taát caû caùc haïnh cuûa giôùi caám, ñôøi ñôøi kieáp kieáp khoâng do ngöôøi khaùc daïy baûo nhöng Boà-taùt vaãn coù khaû naêng thöïc haønh Thi Ba-la-maät (Trì giôùi Ba-la-maät). Kheùo nhaän bieát nhieáp phaùp giaùo hoùa chuùng sinh, laø bôûi vì giaùo hoùa caùc chuùng sinh khieán cho hoï ñöôïc nhaãn yeân oån. Ai khoâng tu taäp caùc haønh thì Boà-taùt sieâng naêng giaûng noùi caùc phaùp cho hoï khoâng moûi meät,



bieát taâm, bieát söû duïng giaùo phaùp maø nhieáp thuû chuùng sinh. Boà-taùt tu haønh nhaãn nhuïc, tinh tieán, thieàn ñònh nhö vaäy cho neân ñeán ñôøi vò lai thaønh töïu ñöôïc tinh tieán, nhaãn nhuïc vaø thieàn ñònh. Ñôøi ñôøi kieáp kieáp theo thöù töï nhö vaäy, khoâng do ngöôøi khaùc daïy baûo maø Boà-taùt vaãn coù khaû naêng thöïc haønh nhaãn nhuïc, tinh tieán, thieàn Ba-la-maät. Hieåu roõ raøng phaùp saâu xa, laø kheùo nhaän bieát taát caû caùc phaùp khoâng coù ngaõ. Boà-taùt vì tin hieåu veà phaùp saâu xa nhö vaäy, cho neân thaønh töïu trí tueä ôû vò lai, trong nhieàu kieáp soáng qua moãi ñôøi, khoâng do ngöôøi khaùc daïy baûo maø vaãn coù khaû naêng töï thöïc haønh Baùt nhaõ Ba-la-maät. Boà-taùt tu haønh Ba-la-maät nhö vaäy, thöïc haønh ñöôïc haïnh thuø thaéng hoøa dòu, coù khaû naêng chuyeån bieán caùc thieàn ñònh, hoùa sinh trôû laïi trong coõi Duïc. Vì vaäy theo thöù töï giaûng noùi töôùng cuûa phaùp aáy. Taâm hoøa dòu laø do chöùng ñöôïc Tam-muoäi, Tam-ma-baït-ñeà cho neân Boà-taùt coù naêng löïc töï taïi. Duøng phöông tieän kheùo leùo maø coù khaû naêng chuyeån bieán, khôûi hieän caûnh giôùi maàu nhieäm thuø thaéng. Boà-taùt kia ñaõ ñöôïc naêng löïc töï taïi trong thieàn ñònh, khoâng vì thieàn ñònh maø sinh leân coõi Saéc. Ñöôïc söùc maïnh cuûa caên thieän laø caùc Boà-taùt coù khaû naêng töø boû lónh vöïc toát ñeïp maø khoâng giöõ laáy caûnh giôùi toát ñeïp. Maëc duø sinh vaøo coõi döôùi, nhöng Boà-taùt vaãn khoâng luøi maát thieàn ñònh kia. Kheùo tu taäp söùc maïnh cuûa phöông tieän trí tueä laø caùc Boà-taùt do coù naêng löïc cuûa phöông tieän Baùt nhaõ cho neân kheùo tu taäp caùc haïnh, vì vaäy khoâng luøi laïi nôi ñòa döôùi. Do nhaøm chaùn maø khoâng tieáp nhaän ñòa ñoù, cuõng khoâng tu haønh haïnh gì ñeå sinh vaøo caûnh giôùi ñoù. Chæ roõ veà chaùnh nhaân cho neân khoâng boû taát caû caùc chuùng sinh, vì khoâng rôøi boû chuùng sinh, cho neân caùc Boà-taùt rôøi boû caûnh giôùi maàu nhieäm toát ñeïp, chaáp nhaän sinh vaøo nôi choán thaáp keùm, laø chæ roõ coâng haïnh giaùo hoùa caùc chuùng sinh. Nhö vaäy Boà-taùt khoâng tham ñaém nieàm vui rieâng maø ñem nieàm vui cho ngöôøi khaùc, chæ roõ mang laïi an vui cho chuùng sinh, vì ñaõ ñöôïc phaùp luaân khoâng luøi laïi. Theo thöù töï seõ noùi ñeán töôùng cuûa phaùp ñoù. Chöùng ñöôïc ñòa cuûa phaùp luaân khoâng thoái chuyeån, laø vì ñoái vôùi ba loaïi

luøi laïi caàn phaûi ñoái trò cho neân noùi boán phaùp ñoái trò. Veà nghóa naøy cho neân bieát. Cho neân bieát nhö vaäy naøo? Ñoù laø ba phaùp khieán cho söï tu taäp haïnh Boà-taùt bò luøi laïi: 1. Thôøi gian laâu xa voâ löôïng. Vì khoâng theå chòu ñöïng moïi thöù khoå naõo cuûa söï soáng..., cho neân phaùt sinh taâm nieäm luøi laïi. 2. Vì coâng ñöùc trí tueä keùm cho neân sinh taâm luøi laïi.



3. Boû rôi taát caû chuùng sinh, khoâng coù taâm Töø Bi, cho neân phaùt sinh taâm luøi laïi. Coù söùc chòu ñöïng sinh töû voâ löôïng laø Boà-taùt coù taâm nieäm hoaøn toaøn chaáp nhaän thôøi gian voâ löôïng, cho neân duø coù voâ löôïng caùc noãi khoå cuûa söï soáng nhöng vaãn ñuû khaû naêng chòu ñöïng, khoâng sôï haõi, khoâng caûm thaáy meät moûi. Cuùng döôøng voâ löôïng chö Phaät Nhö Lai, laø Boà-taùt cung kính, cuùng döôøng voâ löôïng chö Phaät theo Phaät nghe phaùp caûm ñöôïc voâ löôïng coâng ñöùc trí tueä. Vì vaäy Boà-taùt thaønh töïu ñöôïc coâng ñöùc trí tueä toát ñeïp voâ cuøng. Tu haønh voâ löôïng taâm Ñaïi Töø, Ñaïi Bi; laø Boà-taùt theo thöù töï nhö vaäy maø ban cho taát caû chuùng sinh söï yeân oån, ñem nieàm vui ñeán cho moïi chuùng sinh, bôûi vì Boà-taùt khoâng lìa boû hoï. Nhö vaäy bôûi vì chöùng ñöôïc ñòa khoâng thoái chuyeån, cho neân khoâng ñoaïn tuyeät chuûng töû Phaät maø tu haønh nhö thaät, vì vaäy, theo thöù töï seõ noùi ñeán phaùp töôùng ñoù. Khoâng ñoaïn chuûng töû Phaät maø tu haønh nhö thaät, laø vì chöùng ñöôïc Phaät ñòa ñeä nhaát nghóa, vì chöùng ñöôïc Phaät ñòa ôû theá gian. Phaät ñòa ñeä nhaát nghóa, coù ba nhaân toá maø chöùng ñöôïc: 1. Taâm ham muoán caên baûn. 2. Chí taâm mong muoán chöùng ñaéc. 3. Taâm ham muoán toái thöôïng. Baûn nguyeän khoâng luøi laïi, laø vì khoâng laøm maát caên baûn cuûa söï ham muoán. Ñaây goïi laø taâm ham muoán caên baûn, vì noù chæ roõ töôùng nôi söùc maïnh cuûa nguyeän goác. Tu haønh nhö lôøi noùi, laø theo phaùp Nhö Lai ñaõ giaûng noùi maø tu haønh nhö vaäy, goïi laø tu haønh nhö lôøi noùi, laø chæ roõ caùc Boà-taùt chí taâm muoán ñöôïc chöùng ngoä. Ñoái vôùi caùc phaùp thieän coù söï ham muoán lôùn veà tinh tieán laø taâm ham muoán cao thöôïng, duø ñöôïc moät phaàn ít nhöng vaãn khoâng cho laø ñuû, laïi coøn mong caàu phaùp thuø thaéng. Taâm saâu xa thöïc haønh Phaät ñaïo, laø chæ roõ teân goïi taïm thôøi veà nhaân cuûa Phaät ñòa. Giaû danh laø Phaät, neâu roõ Ñöùc Phaät giaùng sinh vaø luùc nhaäp Nieát baøn. Noùi taâm saâu xa laø chæ roõ vieäc caàu taâm cuûa Ñöùc Phaät giaùng sinh aáy. Thöïc haønh Phaät ñaïo laø tu haønh nhö thaät, laø Ñöùc Phaät giaùng sinh thò hieän Phaät truù trì. Laïi bôûi vì thò hieän luùc Ñöùc Phaät giaùng sinh, coøn coù



thuyeát phaùp chuyeån phaùp luaân ñeå nhieáp thuû taát caû chuùng sinh. Vì caûm nhaän nieàm vui cuûa nghóa caùc phaùp naøo? Ñöùc Phaät phaùt ra haøo quang toûa saùng ñeå nhieáp thuû chuùng sinh. Vì Thaùnh giaû Phaïm Thieân Thaéng Tö Duy muoán thoï nhaän caùc nieàm vui phaùp kia. Nöông vaøo lôøi hoûi tröôùc cuûa Phaïm Thieân veà söï thuø thaéng, Thaùnh giaû Voõng Minh Ñoàng töû Boà-taùt hoûi Phaïm Thieân veà phaùp töôùng noåi baät ñaõ noùi ñoù. Töø ñaây trôû xuoáng seõ noùi

roäng veà Phaïm Thieân Thaéng Tö Duy, cho neân bieát. Phaàn hoûi cuûa Phaïm Thieân coù taùm loaïi taø vaø chaùnh ñöôïc ghi nhaän vì noùi veà phaùp ñoù. Nhö kinh neâu " Thieân noùi: Voõng Minh! Neáu Boà-taùt thaáy coù ngaõ cho neân hoûi, ñoù laø hoûi taø khoâng phaûi laø hoûi chaùnh". Nhöõng gì laø taùm thöù? Ñoù laø: 1. Nöông vaøo. 2. Theå. 3. Nöông döïa. 4. Nöông vaøo söï. 5. Loãi laàm. 6. Lôïi ích. 7. Daáy khôûi. 8. Caên baûn. Nöông vaøo, nghóa laø nöông vaøo Ñaïi thöøa, vì nöông vaøo thöøa ñoù, laø caâu hoûi chaùnh ôû ñaây. Theå: Hoûi taø laø Theå. Theå aáy coù ba loaïi. Ñoù laø Ngoaïi ñaïo, Thanh vaên vaø Boà-taùt môùi phaùt taâm. Nöông töïa: Coù ba loaïi khoâng coù trí laø thoâ-trung bình vaø vi teá. Ba loaïi aáy laø toái taêm, nghóa laø theo thöù töï nhö ngoaïi ñaïo..., neân bieát. Neân bieát nhö vaäy naøo? Neân bieát ngöôøi ngoaïi ñaïo döïa vaøo khoâng coù trí thoâ sô. Vì vaäy khoâng nhaän thöùc ñöôïc theå, töôùng cuûa voâ ngaõ, trong thaân mình vaø thaân ngöôøi chaáp tröôùc coù ngaõ, bôûi vì khoâng theå naøo bieát ñöôïc töôùng cuûa caùc phaùp. Nöông vaøo taâm mình, nhaän thaáy luaän taø ñaõ giaûng noùi, theo nghóa caâu cuûa luaän ñoù, chaáp tröôùc nôi phaùp töôùng. Nhö vaäy theo thöù töï thaân mình vaø thaân ngöôøi vì nhaän thöùc hö voïng maø hoûi. Heát thaûy nhö vaäy khoâng phaûi laø hoûi chaùnh nieäm maø ñeàu laø hoûi taø. Thanh vaên phaân bieät nhaän bieát töôùng cuûa phaùp voâ ngaõ, vaãn coøn coù ñieàu khoâng bieát. Vì vaäy goïi laø haïng khoâng coù trí, toái taêm trung bình. Döïa vaøo choã khoâng coù trí trung bình aáy maø nhaän laáy nghieäp cuûa mình taïo taùc caùc nghieäp..., töùc laø chính nôi nghieäp ñoù maø nhaän quaû baùo chöù khoâng phaûi ñaâu khaùc. Vaø chaáp vaøo töï Theå theo töôùng ñoàng-töôùng khaùc,



thaønh töïu caùc phaùp chaéc chaén coù nhö saéc... Thöa hoûi nhö vaäy laø chaáp tröôùc thaân mình vaø phaùp cuûa thaân khaùc. Vì coù tuøy thuaän maø ñoaïn tröø chöôùng phieàn naõo, döïa vaøo Thöøa mình goïi laø chaùnh nieäm. Döïa vaøo ñoaïn tröø chöôùng phieàn naõo nhöng khoâng tuøy thuaän ñoaïn tröø chöôùng cuûa trí cho neân goïi laø taø nieäm. Döïa vaøo Ñaïi thöøa cho neân goïi laø hoûi taø. Boà-taùt môùi phaùt taâm coù phaàn ít khaû naêng nhaän bieát caùc phaùp voâ ngaõ. Coøn coù choã khoâng bieát laø khoâng coù trí maø coù vi teá, döïa vaøo khoâng coù trí vi teá-döïa vaøo khoâng coù vaät naøo coù lìa boû töôùng coù maø chaáp laáy töôùng khoâng. ÔÛ trong hai phaùp, moät möïc chaáp giöõ phaùp khoâng duyeân nôi töôùng cuûa phaùp khoâng maø hoûi, laø hoûi khoâng chaân chaùnh. Noùi nöông vaøo söï thì söï coù saùu loaïi: 1. AÁm-nhaäp-giôùi. 2. Nhaân duyeân taäp hôïp. 3. Ñeá (Chaân lyù). 4. Chöùng trí. 5. Ñoái vôùi ñoái trò. 6. Phaùp Phaät. Döïa vaøo vieäc cuûa aám-giôùi-nhaäp laø döïa vaøo ngaõ ñeå hoûi veà ngaõ. Döïa vaøo vieäc cuûa nhaân duyeân taäp hôïp laø döïa vaøo thuaän nghòch maø hoûi, laáy sinh maø hoûi, laáy dieät maø hoûi, laáy thò xöù phi xöù maø hoûi, töùc laø hoûi veà nhaân duyeân taäp hôïp kia. Sinh dieät töùc laø thò xöù phi xöù. Nhö trong kinh noùi: "Nghieäp cuûa thaân-mieäng..., tu haønh caùc ñieàu laønh, neáu sinh vaøo ñöôøng döõ thì khoâng coù chuyeän ñoù". Nöông vaøo söï vieäc cuûa Ñeá, laø thuaän vôùi nhaân duyeân tu taäp, nghòch vôùi nhaân duyeân tu taäp. Thuaän vôùi nhaân duyeân tu taäp laø hai Ñeá, vôùi Theå caáu nhieãm coù

nhaân-coù quaû laø Theå cuûa phaùp haønh höõu laäu. Nghòch vôùi nhaân duyeân tu taäp laø hai Ñeá vôùi Theå tònh nöông vaøo ñaïo coù khaû naêng dieät tröø, vì vaäy Ñaïo ñeá goïi laø Dieät ñeá. Nhö vaäy, nöông vaøo hai Ñeá vôùi hai loaïi nhieãm-tònh maø hoûi. Döïa vaøo hai Ñeá vôùi Theå cuûa phaùp nhieãm maø hoûi veà theá gian coù sinh töû. Döïa vaøo hai Ñeá vôùi Theå cuûa phaùp tònh, maø hoûi veà Nieát-baøn tòch dieät. Nhö vaäy, theo thöù töï, sinh trong theá gian, vöôït leân treân theá gian maø chöùng ñöôïc Nieát-baøn. Nhö vaäy Nieát-baøn vaø theá gian laø hai loaïi khaùc nhau, laø nöông vaøo Nieát-baøn höõu dö vaø Nieát-baøn voâ dö. Nhö vaäy hoûi nhöõng söï vieäc theá gian laø döïa vaøo thaät Ñeá maø hoûi,

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 2439

nghóa naøy neân bieát . Do yù nghóa ñoù, döïa vaøo boán loaïi söï vieäc cuûa Ñeá maø laøm caûn trôû phaùp voâ ngaõ. Nöông vaøo vieäc chöùng trí, laø döïa vaøo söï hieåu bieát vaø xa lìa maø hoûi, vì chöùng ñaéc vì tu taäp maø hoûi. Theo thöù töï nhö vaäy, trí ñoù vaøo luùc kieán ñaïo ñöôïc goïi laø trí. Ñaõ chöùng trí cho neân töø ñaây trôû leân, ñöôïc goïi laø tu ñaïo. Vì ñöôïc chöùng bieát cho neân döïa vaøo trí chöùng ngoä ñeå hoûi, ñöôïc goïi laø trí, ñöôïc goïi laø tu haønh, nghóa naøy cho neân bieát. Vì xa lìa Taäp kia cho neân ñöôïc quaû cuûa chaùnh ñaïo xuaát theá gian, vì lìa khoûi caùc kieát söû phieàn naõo nôi thaân, cho neân döïa vaøo choã xa lìa söï vieäc maø hoûi, nhö kinh noùi: “Vì vaäy Voõng Minh! Duøng nhöõng nôi choán khoâng ñaéc, khoâng nhaän laáy, khoâng chöùng ngoä, khoâng phaân bieät, khoâng bieát, khoâng nöông töïa, khoâng tu, khoâng tu kieán maø hoûi, ñoù laø hoûi chaân chaùnh”. Vieäc aáy coù nghóa gì? ÔÛ trong Chaân Nhö ñaõ noùi veà caâu chöõ laø noùi khoâng coù trí nhö vaäy, laø ñeå ngaên ngöøa lónh vöïc Chaân Nhö khoâng coù phaùp nhö vaäy. Nhö moãi caâu coù vò trí rieâng cuõng laø ñeå ngaên chaën vò trí cuûa chuùng khoâng coù phaùp nhö vaäy. Khoâng nhaän laáy, laø khoâng coøn phaân bieät hö voïng raèng mình ñaõ ñaït ñöôïc. Khoâng phaân bieät, laø khoâng phaân bieät hö voïng raèng mình ñaõ chöùng ngoä. Khoâng nöông döïa, laø khoâng phaân bieät hö voïng raèng mình ñaõ bieát Nieát-baøn. Khoâng phaân bieät, laø Ñeä nhaát nghóa. Noùi nöông töïa, laø nöông vaøo kieán ñaïo, kieán ñaïo laø döïa vaøo tu ñaïo maø noùi. Khoâng tu kieán, laø khoâng chaáp mình tu ñaïo. Noùi phaùp nhö vaäy thì goïi laø chaùnh. Nöông vaøo ñoái vôùi ñoái trò, laø caùc phaùp thieän-baát thieän... Phaùp baát thieän goïi laø ñoái, phaùp thieän goïi laø ñoái trò. Laïi nöõa, phaùp thieän coù hai loaïi khaùc nhau laø höõu laäu vaø voâ laäu. Laïi nöõa, caùc ngoaïi ñaïo do gaén vôùi taø kieán oâ tröôïc, cho neân trong coõi sinh töû luoân coù loãi laàm, nghóa naøy neân bieát. Khoâng coù loãi cuõng coù hai loaïi khaùc nhau laø höõu vi vaø voâ vi. Phaùp thieän laïi coù hai loaïi khaùc nhau laø theá gian vaø xuaát theá gian. Keû coù taâm phaân bieät vì khoâng coù phaân bieät döïa vaøo ñoù maø hoûi veà caùc vieäc chuû theå ñoái trò vaø ñoái töôïng caàn phaûi ñoái trò. Voõng Minh! Neáu Boà-taùt khoâng thaáy hai vaø khoâng thaáy khoâng hai,

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 2440

thì khoâng thaáy hai soá cuõng khoâng thaáy moät soá. Ñoù laø ñeå ngaên ngöøa coù theå chaáp laáy phaùp voâ ngaõ. Hoûi veà voâ minh, voâ töôùng, vieäc laøm bình ñaúng ñoù goïi laø hoûi chaùnh. Vì giöõ laáy töôùng cuûa phaùp kia cho neân phaûi ngaên ngöøa khaû naêng chaáp laáy, coù theå chaáp laáy töôùng ñoù. Laïi nöõa, hoûi veà voâ töôùng vaø vieäc laøm bình ñaúng voâ töôùng, laø ñeå ngaên ngöøa chuû theå noùi, coù theå noùi veà töôùng. Vaû laïi, chuû theå noùi goïi laø bình ñaúng, coù theå noùi goïi laø töôùng, vì nhaän bieát taát caû moïi söï ñeàu bình ñaúng. Phaùp kia coù theå noùi cuõng goïi laø bình ñaúng, bôûi vì nhieàu loaïi phaùp töôùng gioáng nhau goïi laø noùi. Nöông vaøo vieäc cuûa phaùp Phaät, laø nöông vaøo Phaät, nöông theo phaùp, nöông vaøo söï tu haønh, nöông vaøo nôi choán, nöông vaøo chuùng sinh coù theå hoùa ñoä, nöông vaøo söï tinh tieán, giöõ laáy chöùng trí. Nhö vaäy theo thöù töï Phaät..., neâu roõ nhaân sai bieät aáy maø hoûi veà caùc loaïi nhö Phaät... Neân bieát. Ñuû chuûng loaïi Phaät laø söï khaùc nhau veà thôøi kyø, gia ñình, doøng hoï, ñôøi soáng. Ñuû chuûng loaïi Phaùp laø söï khaùc nhau veà caùc theå loaïi cuûa kinh, Kyø-daï... Ñuû chuûng loaïi Taêng, laø söï khaùc nhau ít nhieàu veà Boà-taùt, Thanh vaên, Taêng xen taïp töø xöa ñeán nay. Ñuû chuûng loaïi quoác ñoä, laø söï khaùc nhau veà quoác ñoä thanh tònh vaø taïp nhieãm töø xöa ñeán nay. Ñuû chuûng loaïi chuùng sinh, nghóa laø söï khaùc nhau veà caùc loaïi phieàn naõo nhö tham lam, giaän döõ, si meâ xen taïp... Ñuû chuûng loaïi Thöøa, laø söï khaùc nhau veà caùc Thöøa nhö Thanh vaên... Noùi loãi laàm, laø caùc ngoaïi ñaïo..., hoûi veà phaùp sinh-phaùp dieät, vaø thò xöù phi xöù. Thaáy phaùp sinh maø hoûi. Thaáy phaùp dieät maø hoûi. Thaáy phaùp oâ nhieãm maø hoûi. Thaáy phaùp thanh tònh maø hoûi. Caùc caâu hoûi nhö vaäy ñeàu laø hoûi oâ nhieãm, vì vaäy goïi laø loãi laàm. Ngöôøi haøng Thanh vaên ñoái vôùi taát caû caâu hoûi cuõng nhö vaäy, vì dieät-vì tònh-vì thaønh töïu Nieát-baøn maø khoâng ñaït ñöôïc Ñaïi Boà-ñeà, vì vaäy goïi laø loãi laàm. Boà-taùt môùi phaùt taâm Boà-ñeà cuõng hoûi khoâng chaùnh nieäm, bôûi vì khoâng thaønh töïu trí thanh tònh nhö thaät, cho neân goïi laø loãi. Noùi lôïi ích, laø neáu khoâng coù ngöôøi naøo hoûi nhö vaäy thì goïi laø lôïi



ích. Nghóa naøy neân bieát. Caùc caâu hoûi nhö vaäy ñeàu khoâng phaûi laø caùc caâu hoûi chaân chaùnh. Caùc caâu hoûi nhö vaäy goïi laø caùc caâu hoûi chaân chaùnh, ñeàu neâu roõ nghóa lyù aáy. Noùi laø daáy khôûi, töùc laø khoâng phaûi caâu hoûi ñuùng ñaén vaø caùc caâu hoûi ñuùng ñaén, chæ roõ nghóa lôïi ích kia. Nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, naøy Boà- taùt Voõng Minh! Taát caû caùc phaùp laø chaùnh, taát caû caùc phaùp laø taø”. Ñieàu naøy coù yù nghóa gì? Caùc aám-giôùi-nhaäp..., ñeàu noùi thuoäc veà trong phaùp Phaät, nhö tröôùc ñaây ñaõ noùi veà caùc söï töôùng aám, giôùi, nhaäp... Caùc phaùp nhö ñaõ giaûng noùi khoâng theå nghó baøn goïi laø chaùnh, maø daáy leân nghó baøn goïi laø taø, laø söï vieäc hoûi khoâng chaùnh vaø hoûi chaùnh. Nhö kinh noùi: “Phaïm Thieân noùi: Voõng Minh! Do nghóa naøo maø caùc phaùp khoâng theå nghó baøn thì taát caû phaùp aáy goïi laø chaùnh”. Neáu khoâng theå nghó baøn maø nghó baøn cho neân taát caû caùc phaùp ñeàu goïi laø taø. Vì nghóa gì? Vì moïi phaùp laø khoâng theå nghó baøn, nhö kinh noùi: Taát caû

phaùp tónh laëng goïi laø chaùnh tö duy; vì Theå xa lìa phaân bieät hö voïng, goïi laø tónh; bôûi vì khoâng coù hyù luaän, cho neân cuõng goïi laø tónh laëng. Vì khoâng tin söï tónh laëng cuûa phaùp voâ ngaõ cho neân rôi vaøo phía taêng thöôïng maïn. Phaân bieät hö voïng laø coù theå phaân bieät phaùp maø tu taäp caùc haïnh, vì phaân bieät boán ñaïi cho neân khôûi leân caâu hoûi, hoûi phaùp nhö vaäy thì khoâng phaûi hoûi moät caùch chaân chaùnh. Phaùp chaùnh taùnh laø lìa caûnh giôùi cuûa mình, lìa phaïm vi ham muoán khaùc, ñoù goïi laø phaùp taùnh. Ñaây laø chæ roõ veà nhaân cuûa hoûi chaân chaùnh. Ñaây laø do nghóa naøo, duøng caùc phaùp quaùn saùt naøo ñeå coù khaû naêng xa lìa duïc voïng? Do caùc trí naøo maø phaân bieät ñöôïc phaùp ñoù? Hai phaùp khoâng hai kia goïi laø phaùp Chaân Nhö, trong ñoù trí khoâng phaân bieät nhö vaäy laø töôùng cuûa trí Chaân Nhö, goïi laø thaät teá. Noùi thaät teá, laø lìa phaïm vi hôn haún cuûa ham muoán khaùc. Noùi thaät teá, laø lìa khoûi caùc thöù ham muoán, thaät töôùng cuûa trí Chaân Nhö laø khoâng phaân bieät. Ñaây laø töø trong caûnh giôùi cuûa noäi taâm quaùn saùt nhö thaät ñeå quaùn töôûng veà nôi choán phaàn vò. Nhö vaäy theo thöù töï trình baøy veà phaùp taùnh laø tónh laëng, neân bieát. Ñòa laø thaønh töïu caûnh giôùi cuûa töï taâm, vaø quaùn Chaân Nhö laø Ñòa ñöôïc quaùn saùt. Caùc phaùp naøo laø treân nhö ñaõ noùi veà aám-giôùi... Söï cuûa aám-giôùi..., ñoù lìa xa Chaân Nhö, vì Chaân Nhö khoâng coù hyù luaän. Chaân Nhö phaûi quaùn saùt baèng trí khoâng phaân bieät. Trí ñoù tónh laëng, vì Chaân Nhö lìa xa moïi nôi choán coù theå giöõ laáy vaø chuû theå giöõ laáy.

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 2442

Noùi phaùp raát saâu xa nhö vaäy, neân bieát laø chaùnh phaùp naøy raát thaâm dieäu, khoù hieåu. Nhö kinh noùi: “Boà-taùt Voõng Minh noùi: Phaïm Thieân, ít coù chuùng sinh coù khaû naêng hieåu ñöôïc chaùnh taùnh cuûa caùc phaùp nhö vaäy. Noùi caùc phaùp coù chaùnh taùnh nhö vaäy, töùc laø lìa phaùp taùnh chaùnh maø caàu trí thì khoâng theå ñöôïc. Vì phaùp taùnh kia vöôït leân treân soá löôïng moät-khaùc cuûa theá gian, che maát Theå cuûa phaùp höõu vi. Goïi laø ít bôûi vì nöông vaøo moät soá, lìa moät soá kia laïi khoâng coù phaàn ít, nhö vaäy laø ñeå ngaên ngöøa söï chaáp coù veà Theå cuûa vaät. Theå cuûa phaùp ñoù khoâng phaûi luoân luoân laø khoâng coù. Khoâng hay, khoâng bieát bôûi vì ngaên ngöøa cho raèng khoâng coù töôùng phaùp. Ñaây laø xaùc minh veà nghóa gì? ÔÛ ñaây noùi tin töôûng caùc phaùp caên baûn cuûa ba ñôøi, khoâng nhaän thaáy phaùp töôùng, khoâng coù nghóa laø ngaên söï thaät chöùng. Caùc Ñaïi Boà-taùt ñeàu coù phaùp thaät chöùng. Chæ roõ nghóa naøy vì thuaän theo nghóa naøy cho neân goïi laø tin khoâng coù chöùng ñaéc. Chöùng ngoä phaùp naøy goïi laø khoâng nhaän thaáy moät söï. Voõng Minh! Neáu coù ngöôøi thieän nam-ngöôøi thieän nöõ naøo ñöôïc nghe chaùnh taùnh cuûa caùc phaùp nhö vaäy, sieâng naêng tinh tieán tu haønh, thì goïi laø tu haønh nhö thaät, töùc laø nöông vaøo Tueä nghe, Tueä tö duy, töø trong trí tueä maø giaûng giaûi veà töôùng phaùp. Nhö tröôùc ñaây ñaõ noùi: Nhö Lai thuyeát phaùp laø nöông vaøo taâm naøo? YÙ naøo? Veà nghóa naøy cho neân bieát. Vì khoâng hyù luaän vôùi taát caû phaùp, thì goïi laø chöùng phaùp. Vì bieát nhö thaät cho neân Boà-taùt khoâng truù vaøo theá gian, khoâng truù vaøo Nieát-baøn. Nôi theá gian ñaày phieàn naõo oâ

nhieãm khoâng coù moät phaùp naøo buoâng boû, vì vaäy maø khoâng giaûm. Do trong Nieát-baøn khoâng coù moät phaùp naøo nhaän laáy, vì vaäy maø khoâng taêng. Ñoù laø chæ roõ caùc Ñaïi Boà-taùt khoâng truù vaøo töôùng Nieát-baøn cuûa theá gian. Nghe giaûng noùi veà töôùng chaùnh phaùp nhö vaäy, laø theo thöù töï, nghe phaùp töø ngöôøi khaùc, sau ñoù töï chaùnh tö duy ôû noäi taâm, theo thöù töï coù khaû naêng phaùt sinh chaùnh kieán xuaát theá maø ñaït ñöôïc quaû. Lìa caùc töôùng laø chæ roõ thaät Theå khoâng truù töôùng, chæ roõ nhaân khoâng truù cuûa Nieát-baøn. Ñoù laø vì Nhö Lai nhaän thaáy phaùp voâ ngaõ bình ñaúng cuøng caùc Boà taùt veà theá gian vaø Nieát baøn, caùc loãi laàm vaø coâng ñöùc khoâng coù gì phaân bieät bôûi vì töôùng bình ñaúng. Nhö vaäy caùc Boà taùt nhaát ñònh khoâng truù vaøo theá gian cuõng khoâng truù vaøo Nieát baøn. Noùi phaùp theo thöù töï ñeán ñaây ñaõ xong. Laïi döïa vaøo nghóa khaùc, tieáp theo döôùi ñaây laïi hoûi. Ñieàu naøy trình baøy veà nghóa gì? Ñöùc Nhö Lai thuyeát phaùp khoâng bao giôø vöôït qua phaân bieät, laø khoâng bao giôø phaân bieät vöôït quaù ñoái vôùi thaân, khoâng bao giôø phaân bieät vöôït quaù theá gian

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 2443

laïi coù moät phaùp naøo khaùc, vì vaäy theá gian khoâng coù moät phaùp naøo giaûm, ôû trong Nieát baøn khoâng coù moät phaùp naøo taêng, ngaên chaën lìa boû moät vaät vaø ngaên chaën coù ñöôïc moät vaät. Ñaây laø trình baøy veà nghóa gì? Khoâng phaûi noùi laø luoân luoân khoâng vöôït qua theá gian, hay coù vöôït qua theá gian. Ñoù laø ñeå ngaên ngöøa keû chaáp (khoâng thaáy coù vaät gì caû). Ñaây laø trình baøy veà nghóa gì? Laø chæ roõ yù nghóa vöôït qua hai töôùng. Nghóa naøy theá naøo? Noùi hai töôùng: 1. Vieäc laøm ôû theá gian. 2. Nieát-baøn. Phaân bieät sai laàm veà theá gian, phaân bieät sai laàm veà coâng ñöùc, thì Ñaïi Boà-taùt hoaøn toaøn xa lìa hai laàm loãi ñoù. Veà nghóa naøy theá naøo? Trong phaùp bình ñaúng khoâng coù nhieãm-tònh, vì döïa treân phaùp taùnh cuûa thöïc teá ñeå lìa duïc. Noùi nhö vaäy bôûi vì thöïc teá kia luoân luoân khoâng gioáng vôùi sinh töû. Theá gian cho sinh töû laø thöôøng, vì vaäy khoâng coù ai nhaäp Nieát-baøn. Bôûi vì nghóa naøy cho neân khoâng caáu nhieãm, khoâng thanh tònh. Theo thöù töï nhö vaäy, khoâng caàn phaûi noùi phaùp, maø chæ maëc nhieân an truù, cuõng coù theå tu haønh caùc haïnh ñuùng nhö phaùp. Neáu muoán giaûng noùi thì phaûi nhö Phaïm Thieân kia ñaõ noùi. Vì vaäy Nhö Lai khen: Laønh thay! Laønh thay! Phaùp khoâng theå noùi maø coù theå giaûng noùi. Vì vaäy Nhö Lai laïi khen: Laønh thay! Ta khoâng vöôùng vaøo sinh töû, khoâng chöùng ñaéc Nieát-baøn. Nhö vaäy ñeàu laø lónh hoäi nhöõng nghóa tröôùc ñaây ñaõ noùi, laïi khoâng coù phaùp naøo ñeå coù theå noùi. Vì sao Nhö Lai laïi noùi phaùp naøy? Vì naêm traêm Tyø-kheo khi nghe noùi phaùp naøy sinh taâm hoaûng sôï, Ñöùc Nhö Lai vì muoán laøm cho caùc Tyø-kheo aáy ôû trong nghóa naøy cuoái cuøng ñöôïc yeân ñònh. Ñaây laø neâu ra nghóa naøo? Laø chæ roõ yù cuûa Nhö Lai cuõng nhö vaäy, chöù khoâng phaûi rieâng gì Phaïm Thieân. Chuùng sinh ñeàu rôi vaøo phía khoâng coù vaät. Vì vaäy Nhö Lai vaø Phaïm Thieân ñeàu noùi lyù Khoâng, nhöng keû tu taäp phaïm haïnh khoâng hieåu yù nghóa saâu xa maø phaân bieät sai laàm. Phaïm haïnh laø sao? Nghóa laø thoï trì giôùi tu haønh nhö thaät maø khoâng sai

phaïm. Tu haønh chaùnh ñaïo laø tu haønh, quaùn saùt söï khaùc nhau cuûa boán Ñeá. Caùc thieàn laø boán thieàn nhö Sô thieàn, Nhò thieàn… Tam-muoäi laø caùc loaïi hoaït ñoäng coù giaùc-coù quaùn... Tam-ma-baït-ñeà laø boán ñònh Voâ saéc. Do chaáp coù phaùp vaø khoâng coù phaùp cho neân caùc Tyø-kheo aáy vöøa nghe noùi nhö treân, thì noùi raèng Nhö Lai thuyeát hoaøn toaøn khoâng coù vaät



cuõng khoâng coù tu haønh phaïm haïnh nhö vaäy cho neân sinh taâm hoaûng sôï, vì hoï chaáp phaùp laø coù, laø khoâng. bôûi vì ñoaïn tröø chaáp coù, khoâng cuûa caùc Tyø-kheo, thì ñoái vôùi soá ngöôøi aáy Phaät khoâng xuaát theá… Thaäm chí Nieát-baøn hoï cuõng cho laø vaät coù vì theá mong caàu chöùng Nieát-baøn. Ñoái trò vôùi chaáp vaät coù, nhö kinh noùi: Haïng ngöôøi ñoù cöù mong caàu töôùng quyeát ñònh. Nhö vaäy laø döïa vaøo khoâng coù danh-töôùng ñeå giaûng noùi phaùp Khoâng. Nhö Lai duøng hai thí duï ñeå quôû traùch soá Tyø-kheo sôï haõi kia. Hai thí duï naøy khieán phaùt sinh hai loaïi nhaân nhôù nghó, laø phaùt sinh nhaân nhôù nghó nhaøm chaùn, phaùt sinh nhaân nhôù nghó quaùn saùt vui möøng. Nhôø hai nhaân aáy maø ñaït ñöôïc Nieát-baøn, vì vaäy maø Nhö Lai quôû traùch. Ñaây laø trình baøy veà nghóa gì? Laø chæ roõ töø choã hoï caàu phaùp, taâm bò phieàn naõo loãi laàm böùc baùch, cho neân khôûi quaùn veà nhaøm chaùn. Thí duï ñaàu gioáng nhö phaùp ñoái trò töôùng, chæ roõ caùch quaùn coù lôïi ích, vui cuøng thaân quaùn, cho neân phaùt sinh quaùn saùt hoan hyû. Thí duï thöù hai gioáng nhö phaùp ñoái trò veà töôùng. Tieáp theo laø trình baøy veà haïng ngöôøi kia, duø thöïc haønh töôùng chaùnh maø ñoù laïi laø töôùng taø haïnh, vì hoï khôûi leân töôùng sinh, töôùng dieät, ñeå ñöôïc töôùng Nieát-baøn, ñeå chöùng töôùng ñaïo. Töø tröôùc ñeán giôø, nghe Nhö Lai giaûng noùi phaùp, caùc Tyø-kheo ñöôïc giaûm bôùt caùc haønh ñoäng xaáu aùc. Töø ñaây trôû xuoáng, vì muoán cho caùc Tyø-kheo tieán vaøo trong phaùp, cho neân Boà-taùt Voõng Minh noùi vôùi Phaïm Thieân Thaéng Tö Duy giuùp hoï ñöôïc tieán vaøo trong phaùp. ÔÛ ñaây chæ roõ hai loaïi phaùp töôùng: 1. Chæ roõ veà Theå thaät. 2. Chæ roõ veà chöùng ñaéc quaû vò. Noùi theå thaät laø khieán hoï tin töôûng phaùp. Noùi chöùng quaû laø khieán caùc Tyø-kheo lìa taø kieán ñöôïc giaûi thoaùt. Suy cho cuøng laø chæ roõ töôùng chaùnh kieán. Vì thaân Tyø-kheo trong khi nghe giaûng noùi phaùp, coù khaû naêng sinh khôûi chuûng töû vì chö Phaät Nhö Lai ôû quoác ñoä khaùc cuõng ñeàu giaûng noùi phaùp naøy, laø chæ roõ cho Tyø-kheo bieát sôï nôi naøo, thì khoâng theå boû nôi ñoù maø ñi, khoâng theå xa lìa phaùp töôùng ñaõ noùi, vì taát caû moïi nôi ñeàu khoâng lìa phaùp, vì khoâng theå traùnh khoûi. Chæ roõ töôùng nhö vaäy, ñeå haøng Tyø-kheo kia khoâng ra ñi. Noùi hö khoâng ñeå thí duï, nghóa naøy chæ roõ laø sôï haõi nôi naøo thì boû nôi ñoù maø ñi, chung quy vaãn khoâng taùch khoûi choã sôï haõi. Nhö sôï hö khoâng, khoâng theå vöôït khoûi noù, maø coù moät nôi naøo khoâng coù hö khoâng ñeå coù theå tìm caàu. Nöông vaøo phaùp chöùng kia, laø chæ roõ töôùng chöùng ñaéc.

Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän laø Chaân Nhö. Neân bieát raèng muoán caàu Nieát-baøn, ñi trong Nieát-baøn, nhöng khoâng chöùng ñaéc Nieát-baøn, vì Nieát-baøn

laø töôùng thanh tònh cuûa Chaân Nhö. Ñaây laø theo nghóa naøo? Vì Chaân Nhö kia ñeàu bình ñaúng trong taát caû phaùp, cho neân goïi laø Nieát-baøn. Vì trong mieäng noùi ra thì khoâng theå giöõ laáy. Ñaây laø trình baøy veà nghóa gì? Vì ngaên ngöøa quan nieäm cho raèng thaät Theå laø coù theå giöõ laáy. Nhö vaäy xa lìa phaùp vaät coù-khoâng, coù theå nhaän bieát nhö thaät veà theå töôùng cuûa caùc phaùp. Caùc Tyø-kheo kia nhaän thaáy nhö vaäy roài, taâm ñöôïc giaûi thoaùt. Ñöôïc taâm giaûi thoaùt roài, thì ñöôïc phaùp thaät. Ñöôïc phaùp thaät roài, töï noùi phaùp töôùng. Caùc Tyø-kheo kia tröôùc ñaây laø phaøm phu, sau ñoù laøm hoïc nhaân, keá ñeán chöùng thaønh La-haùn. Vì nghóa naøy cho neân sau ba thôøi gian, chaáp giöõ nhö tröôùc ñaây khoâng thaønh, hoï noùi leân lôøi naøy: Baïch Theá Toân! Hoâm nay chuùng con ñaây khoâng phaûi laø phaøm phu, khoâng phaûi haøng höõu hoïc, khoâng phaûi laø baäc voâ hoïc, khoâng phaûi laø A-la-haùn. Khoâng ôû nôi theá gian, laø vónh vieãn ñoaïn taát caû moïi nôi thoï sinh maø ôû trong caûnh giôùi Nieát-baøn Voâ dö. Khoâng ôû nôi Nieát-baøn, vì töôùng thuû aám chöa döùt maø ôû trong Nieát- baøn Höõu dö. Nhö thaät chæ roõ laø coù Phaät xuaát theá, hieän baøy töôùng giaùc tri. Noùi ñeán ñoäng, töùc laø taâm taùn loaïn. Noùi ngaõ töôûng töùc laø ngaõ kieán. Noùi phaùt khôûi, laø coù khaû naêng daáy khôûi caùc haønh töôùng cuûa taâm. Noùi ñeán hyù luaän laø ba caâu phaân bieät veà taâm nhö ñoäng khôûi… Nhaân quaû nhö vaäy hoaëc hoaøn toaøn chæ roõ cho haïng kia coù Phaät xuaát theá. Thaùnh giaû Xaù-lôïi-phaát nöông vaøo ñaïo, nöông vaøo söï ñaït ñöôïc, nöông vaøo dieät, nöông vaøo söï chöùng ngoä ñeå hoûi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø- kheo cho neân traû lôøi nhö vaäy. Nhö Toân giaû Xaù- lôïi-phaát noùi maø caùc Tyø kheo noùi nhö vaäy: Toâi ñaõ ñöôïc baûy ñieàu khoâng theå laøm maø laøm. Noùi naêng hoûi ñaùp, ñaây laø neâu roõ traû lôøi thaät vôùi caùch traû lôøi ngöôïc laïi. ÔÛ ñaây coù hai loaïi: 1. Traû lôøi veà choã chöùng ñaéc. 2. Traû lôøi veà söï giaûng noùi. Vì coù ngöôøi nhö vaäy cho neân thieát laäp söï ghi nhaän. Caùc Tyø-kheo ñoàng haønh noùi phaùp nhöng khoâng coù khaû naêng ñaït ñeán cuøng cöïc, caøng sinh taâm toân troïng. Vì Tyø-kheo kia noùi veà Theå cuûa phaùp cho neân phaùt sinh taâm toân troïng.

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*